

Enligt sändlista

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Jenny Hall
010-2241257
jenny.hall@lansstyrelsen.se

Beslut om nya ordningsföreskrifter för naturreservatet Kustheden Nyhamnsläge - Lerhamn i Höganäs kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken (1998:808) och 22 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. beslutar Länsstyrelsen om nya ordningsföreskrifter för naturreservatet Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn (beslutsdatum 2004-04-27 dnr 511-31566-03) i Höganäs kommun i enlighet med vad som anges nedan.

De nya föreskrifterna finns under rubriken "C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken".

Ordningsföreskrifterna ("C Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet") i beslutet från den 27 april 2004 dnr 511-31566-03, upphävs i sin helhet genom detta beslut.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**:

1. *ta bort, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, stenmurar, naturföremål, kulturlämningar eller havsbotten*
2. *stapla sten på hög*
3. *cykla*

Postadress	Besöksadress	Telefon / Fax	Bankgiro	E-post och webb	Sociala medier
205 15 Malmö	Södergatan 5	010-224 10 00	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	Facebook:
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62	010-224 11 00	.	www.lansstyrelsen.se/skane	Twitter: @lstskane

4. *tälta eller sätta upp utrustning för övernattning, ställa upp husvagn, husbil eller liknande*
5. *elda annat än med friluftskök*
6. *ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel*
7. *på ett störande eller högljutt sätt använda musik- eller ljudanläggning*
8. *uppföra någon form av anläggning eller placera ut för reservatet främmande föremål*
9. *medvetet störa betesdjur*
10. *dumpa trädgårdsavfall*
11. *plantera eller så in växter eller sätta ut djur*
12. *gräva upp växter*
13. *köra eller sjösätta vattenskoter eller motsvarande farkost*
14. *starta eller landa med luftfartyg, eller flyga fjärrmanövrerat obemannat luftfartyg exempelvis drönare på en höjd understigande 120 meter över medelhavsnivå*
15. *placera eller sätta upp tavla, plakat, skylt, affisch eller liknande*

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens skriftliga tillstånd

16. *placera eller sätta upp snitsel, orienteringskontroll eller liknande anordning annat än tillfälligt, högst 10 dygn, under förutsättning att kontaktuppgifter och datum för uppsättning anges på de utplacerade föremålen*
17. *anordna och organisera tävling eller liknande arrangemang*
18. *anordna och organisera lägerverksamhet eller liknande arrangemang*

Undantag

Föreskrifterna skall ej utgöra hinder för åtgärder i samband med reservatets skötsel i enlighet med av Länsstyrelsen fastställd skötselplan eller för drift och underhåll av befintliga ledningar (vatten och avlopp, tele- och eldistribution). I samband med utförande av arbeten skall samråd ske med Länsstyrelsen. Vid akuta reparationer kan dessa samråd ske sedan arbetena inletts.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för bekämpning av främmande och/eller invasiva arter.

Föreskriften C2. som förbjuder stapling av stenar på hög ska inte hindra sakägare eller förvaltare att restaurera eller lägga tillbaka stenar på befintliga stenmurar, eller odlingsrösen.

Föreskriften C5. som gäller eldning avser inte eldning som genomförs av förvaltare eller sakägare som skötselåtgärd eller naturvårdsbränning. Föreskriften C5 gäller inte för organiserat valborgsbål markerat på bilaga A.

Föreskriften C6 gäller inte i samband med jakt eller i samband med vallning av betesdjur.

Föreskriften C8 gäller inte sådana anläggningar eller främmande föremål som godkänts av Länsstyrelsen i samband med att tillstånd lämnats till arrangemang enligt C17 eller C18.

Föreskriften C9 utgör inget hinder för jakt eller för djurhållaren eller representant för denna att sköta sin djurhållning.

Föreskriften C15 och C16 utgör inte hinder för Länsstyrelsen, markägare eller annan sakägare som kan behöva använda tillfälliga markeringar vid t.ex. röjning, avverkningar och jakt. Föreskriften C15 gäller inte tillfällig uppsättning av tavla. Plakat, skylt, affisch eller liknande som godkänts av Länsstyrelsen i samband med att tillstånd lämnats till arrangemang enligt C17.

Föreskriften C17 avser inte mindre arrangemang inom skolverksamhet, klubbträningar, klubbträvlingar eller tipsrundor

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifter, fattade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken, gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- 7 kap 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- fridlysningsbestämmelserna som säger att alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (13–18 §§),

- 7 kap 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den
- anmälningsplikten enligt 12 kap 6§ miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter.
- 11 kap 9a § miljöbalken med krav på anmälan till Länsstyrelsen vid åtgärder i vatten. Detta kan t.ex. vara grävning, fyllning eller dämning eller utförande av anläggningar i ett vattenområde som t.ex. bryggor och trummor,
- 2 kap kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd för fornlämningar m.m.,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- sjötrafikförordningen (1986:300) om t.ex. hastighetsbegränsningar, ankringsförbud, förbud mot vissa farkoster,
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter.
- Transportstyrelsens bestämmelser för civil luftfart, , t.ex.:
  - *deras föreskrifter om flygning med flygskärm (LFS 2007:44 med tillhörande ändringar). Enligt LFS 2007:44 gäller bland annat att flygskärm inte får manövreras på ett vårdslöst eller hänsynslöst sätt så att andras liv eller egendom utsätts för fara eller så att människor eller djur skräms eller störs (21 §),
  - *deras föreskrifter om obemannade luftfartyg (drönare) TSFS 2017:110. Dessa föreskrifter reglerar bl. a det obemannade luftfartygets avstånd till människor och djur för att ingen eller inget ska komma till skada och säger även att de kategorier av obemannade luftfartyg som endast får flygas inom synhåll från operatören inte får flygas på en högre höjd än 120 m över mark- eller vattenytan i okontrollerat luftrum.
- Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om fiske,

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. För större grupper kan det vara lämpligt att ha en dialog med markägaren

innan. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har kontaktats av Höganäs kommun som efterlyst en synkronisering av reservatsföreskrifterna i naturreservaten i kommunen och anser att det är angeläget att uppdatera reservatsföreskrifterna i naturreservat Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn. I närområdet finns det fler naturreservatet bl.a. Möllehässle och Nyhamnsläge-Strandbadens kushedsreservat.

I reservatsbeslutet för Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn från den 27 april 2004 (dnr: 511-31566-03, 1284-206) är lydelsen för ordningsföreskrifterna att utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar skall förbud gälla **att**:

- spräcka, gräva, borra, måla eller på annat sätt skada stenar, block, hållar eller terrängformer
- utföra någon form av anläggning eller ställa upp för reservatet främmande föremål
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar
- plocka eller gräva upp växter
- deponera trädgårdsavfall
- avsiktligt störa djurlivet t.ex. genom närgången fotografering av fågelbo
- göra upp eld
- tälta eller ställa upp husvagn, campingbil eller motsvarande
- framföra motordrivet fordon annat än på anvisad väg eller parkeringsplats
- parkera annat än på anvisad plats
- på ett störande sätt använda ljudanläggning eller motsvarande
- anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch, snitsel eller därmed jämförlig anordning

Dessa föreskrifter upphör att gälla och ersätts genom ordningsföreskrifterna i detta beslut. De nya föreskrifterna gäller inom hela naturreservatet. Samråd har skett med Höganäs kommun. Förslag till beslut har varit ute på remiss och remissvar finns sammanställda i bilaga B.

Skäl för beslut

Av 7 kap 30 § miljöbalken (1998:808) och 22 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår att Länsstyrelsen får meddela föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet och om ordningen i övrigt om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet.

Då ordningsföreskrifterna skiljer sig åt i de olika naturreservaten i kommunen är det svårt för allmänheten att hålla reda vad som gäller var och Länsstyrelsen ser därför att det finns anledning att se över föreskrifterna. På Länsstyrelsen pågår ett arbete med att se över ordningsföreskrifterna och modernisera och tydliggöra dessa.

Enligt 7 kap 25 § miljöbalken skall vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel, hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

Beslut fattades för Naturreservatet Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn 27 april 2004.

Syftet med reservatet är att:

- genom bete hävda ett öppet beteslandskap med lång kontinuitet längs stranden av Öresund
- bibehålla spridda vindpinade buskage
- bevara de för kustheden typiska habitat typerna med inslag av klapperstenstrand, strandäng samt torra och fuktiga ängar
- synliggöra områdets geologi, särskilt de markerade strandvallarna
- bevara befintliga fornminnen och om möjligt bunkeranläggningar från andra världskriget
- göra området tillgängligt för strövande och undervisning utan att dess naturvärden tar skada

Reservatet ligger i ett område som är tätortsnära. Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn besöks både av närboende, turister och inte minst de vandrare som passerar på Kullaleden. Kullaleden går längs kusten från Helsingborg till Utvälinge och är en del av Skåneleden.

Delar av naturreservatet ingår i Natura 2000-området Möllehässle-Kullens havsbad (SE0430082), som beslutades av regeringen 1995. I bevarandeplanen för Natura 2000 området framgår att det är viktigt att marken hävdas genom bete, och att man håller efter igenväxning. En risk man pekar på är främmande arter som vresros och jätteloka. Området hyser speciella vegetationstyper vilka finns listade i bevarandeplanen för Natura 2000 området.

Länsstyrelsens bedömning

Föreskriften om att skada ytbildningar m.m. omformuleras och moderniseras. En ny föreskrift tillkommer med förbud att stapla sten på hög. I flera naturskyddade områden har det blivit populärt att stapla stenar på hög. I reservatet finns det klapperstensfält som är skyddsvärda enligt syftet med reservatet. För att undvika att klapperstenarna som har lavflora flyttas om eller torn byggs som skadar fornlämningar eller landskapsbilden i det öppna beteslandskapet förbjuds staplande av sten.

Cykling inne i en betesmark med djur stora delar av året och med känsliga och blöta naturtyper är olämpligt och bedöms riskera att skada naturvärden. Det finns cykelmöjligheter på en f.d. banvall utanför reservatet och det finns därför inte någon anledning att anvisa särskilda cykelleder inom reservatet.

Förbudet att tälta eller uppställa husvagn omformuleras något och innefattar nu även att sätta upp utrustning för övernattning, husbil eller liknande. Det är inte lämpligt att tälta i det den betade fällan och förbudet kvarstår därför.

Eldningsförbudet omformuleras. Förbudet att elda kvarstår, men nu tillåts användning av friluftskök. Bränning har blivit en allt vanligare skötselmetod och därför görs ett undantag för förvaltare och sakägare, så att man vid behov kan genomföra naturvårdsbränningar. Eldning är enligt undantagen tillåten på plats i södra delen där man får arrangera Valborgsmässobål (se bilaga A).

Lössspringande hundar riskerar att störa såväl det vilda djurlivet och fågellivet som de tama betesdjuren. Länsstyrelsen ser därför anledning att reglera lösspringande hundar med kopplingstvång inom reservatet.

Vad gäller störande ljudkällor så avser föreskriften moderniseras och avser apparater som avger ljud som kan upplevas störande för djurlivet eller besökare i området,

t. ex. användande av mobiltelefoner med hög musik, apparater med högtalare, megafoner med mera.

Länsstyrelsen anser att det finns behov av att reglera olika former av anläggningar. Det förkommer att anläggningar uppförs i reservat. Länsstyrelsen anser att det finns anledning att förbjuda uppförandet av någon form av anläggning eller placera ut för reservatet främmande föremål.

Föreskriften att man avsiktligt inte får störa djurlivet omformuleras och specificeras så att det gäller att det är förbjudet att störa betesdjuren. För att bevara värdena som är knutna till reservatet är det viktigt att reservatet betas, och därför är det viktigt besökare inte stör betesdjuren.

Förbudet att dumpa trädgårdsavfall i naturreservatet bibehålls. Länsstyrelsen har problem med att det vandrar in flera främmande och/eller invasiva arter i naturskyddade områden och med anledning av detta förstärks förbudet med att det framöver även ska vara förbjudet att plantera eller så in växter eller sätta ut djur.

Länsstyrelsen anser att det inte längre finns behov av föreskrifterna som gäller förbud att bryta, kvistar, skada levande eller döda träd.

Allmänheten får inte skada buskar och träd, och denna föreskrift anses inte behövas inom reservatet. En annan föreskrift som delvis tas bort är förbudet att plocka eller gräva upp växter. Fridlysningsbestämmelser för hotade sällsynta arter gäller oavsett om förbudet att plocka blommor tas bort. Reservatet utgörs av betesmark, där vegetationen hävdas. Däremot behålls förbudet att gräva upp växter.

Förbudet att framföra motordrivet fordon annat än på anvisad väg eller parkeringsplats, eller parkera annat än på anvisad plats tas bort.

Det finns inga vägar, parkeringsplatser eller möjlighet att komma in med obehöriga fordon i betesmarken, därför anser inte Länsstyrelsen att det finns anledning att förbjuda motorfordonstrafik, eller parkering, då terrängkörning är reglerad i annan lagstiftning (terrängkörningslagen), därför tas tidigare föreskrift bort.

Buller är en fråga som utgör ett ökande problem. Buller påverkar både människor och djur negativt. Länsstyrelsen bedömer att det är särskilt viktigt att man i sådana naturreservat som man söker sig till för en ostörd naturupplevelse, minimerar bulleraspekter inom reservatet. Länsstyrelsen anser med tanke på att bullernivåerna

av vattenskoter att det krävs reglering mot att köra med vattenskoter eller andra liknande farkoster.

En reglering införs som gäller flygning med drönare och andra luftfartyg, både obemannade och bemannade. Dessa företeelser blir allt vanligare och kan upplevas störande för besökare som söker ostörda naturupplevelser. Lågt flygande luftfarkoster över områden med häckande fåglar kan störa fåglarna så att deras häckning spolieras. Dessutom finns det betesdjur som kan bli skrämda inom reservatet och det finns därför anledning att reglera motordrivna luftfartyg.

Föreskriften som gäller skyltar m.m. omformuleras för att modernisera språkbruket och synkronisera med närliggande reservat.

Länsstyrelsen kräver tillstånd för snitslar och orienteringsskärmar som sitter uppe längre tid än 10 dygn. Kontaktuppgifter och datum för uppsättning ska anges på utplacerade snitslar, orienteringskontroller och liknande. Finns det uppsatta snitslar eller liknande i reservatet, riskerar man att förvaltaren plockar bort dem om de saknar märkning med kontaktuppgifter och datum för uppsättning.

Naturresevatet ligger i ett tätortsnära område med lite allemansrättsligt tillgänglig mark, där det finns ett behov av områden som kan nyttjas för friluftaktiviteter. Det finns en viss sannolikhet att det anordnas stora evenemang som riskerar att skada reservatets syften och det finns därför ett behov att reglera olika arrangemang och tävlingar i området. Detta görs genom att det Länsstyrelsens skriftliga tillstånd krävs för att anordna och organisera tävling, lägerverksamhet och liknande arrangemang. Denna föreskrift avser dock inte mindre arrangemang inom skolverksamhet, klubbträningar, klubbtevlningar eller tipsrundor.

Förbud mot cykling, förbud att medföra okopplad hund, förbud mot vattenskoter och förbud mot luftfarkoster som drönare är för reservatet nya föreskrifter.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för

att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om ordningsföreskrifter för att skydda området.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området. Länsstyrelsen hänvisar även till stycket ovan om "Länsstyrelsens bedömning".

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se Bilaga C.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning Helsingborgs Dagblad och Nordvästra Skånes Tidningar/Landskrona. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning

Underskrifter

Detta beslut har fattats av naturvårdsdirektör Cecilia Backe, och naturvårdshandläggare Jenny Hall, föredragande. Länsassessor Caroline Tornhill har medverkat i beslutet.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Cecilia Backe

Jenny Hall

Bilagor

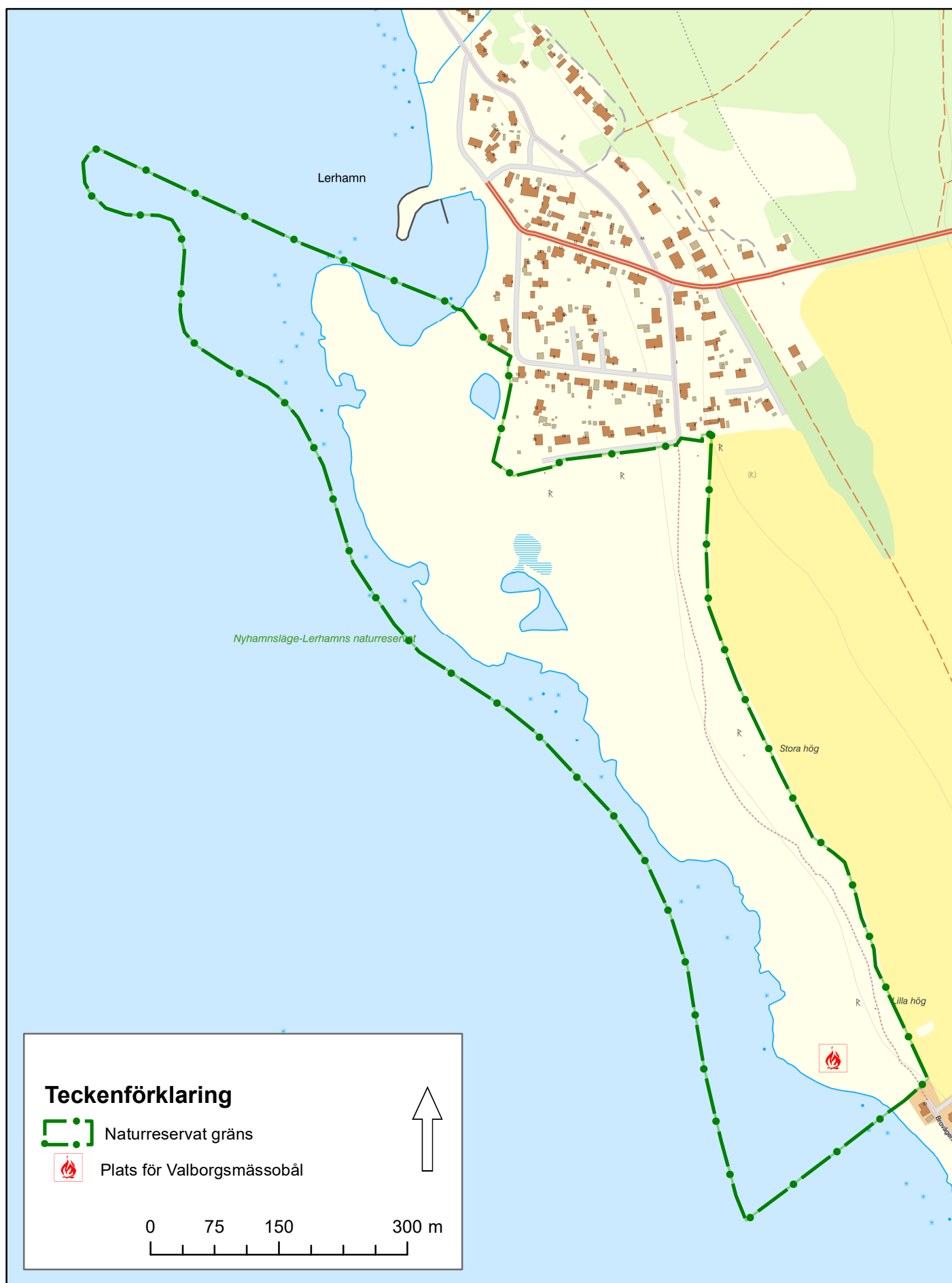
- A. Karta med naturreservatets avgränsning och andra bestämmelser
- B. Remissammanställning med kommentar
- C. Hur man överklagar
- D. Sändlista

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Jenny Hall
010-2241257
jenny.hall@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande angående nya ordningsföreskrifter för Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn

E.ON Energidistribution AB: har tagit del av inkomna handlingar enligt bifogade filer. Då naturreservatet inte ligger inom E.ON Energidistribution koncessionsområde för elnätet så har vi inget att erinra över ändringar i föreskrifterna för reservatet.

Föreningen Lerhamns by

Föreningen Lerhamns by har följande synpunkter på ovanstående förslag till nya ordningsföreskrifter för naturreservatet Kustheden Nyhamnsläge- Lerhamn.

1. I förslaget finns inget nämnt om hur kustheden lämpligast skall betas. I Höganäs Kommuns naturvårdsplan 2017-2026 diskuteras betesföreskrifter i kapitel 038, sidan 156 andra stycket enligt det följande:

"Området betas med nötkreatur vilket är bra. Markerna bör inte betas med får. Om fårbeta ändå ska användas bör det vara i begränsad skala, i syfte att beta björnbär och slån, och först under sensommaren med hänsyn till botaniska värden".

Formuleringen i Höganäs Naturvårdsplan tillkom efter att Föreningen Lerhamns by påpekat det olämpliga i att fäladsmarken betas med får och/eller getter då tidigare erfarenheter av bete med får medfört att vissa växtarter kraftigt minskade i antal.

Baserat på skrivningen i Naturvårdsplanen föreslår vi att ett absolut förbud mot betning med får och getter införs i de nya ordningsföreskrifterna för naturreservatet.

2. I sitt "Förslag till Beslut", Länsstyrelsen Skåne Dnr 511-11058-2019 sid 7(9), anför Länsstyrelsen att "lössspringande hundar riskerar att störa såväl det vilda djurlivet och fågellivet som de tama betesdjuren", dvs korna. "Länsstyrelsen ser därför anledning att reglera lösspringande hund med kopplingstvång inom reservatet". Länsstyrelsen anser det nu angeläget att införa kopplingstvång för hund

Postadress	Besöksadress	Telefon / Fax	Bankgiro	E-post och webb	Sociala medier
205 15 Malmö	Södergatan 5	010-224 10 00	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	Facebook:
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62	010-224 11 00	.	www.lansstyrelsen.se/skane	Twitter: @lstskane

under hela året, inte endast under den lagstadgade perioden den 1 mars-20 augusti. Motiveringen för detta finns på sidan 7(9) i förslag till beslut om nya ordningsföreskrifter. Vi finner den angivna motiveringen för denna förlängning av koppeltvånget vag och ogrundad. Länsstyrelsen förefaller också omedveten om att de tama betesdjuren inte släpps ut på naturreservatet förrän i april-maj och tas hem i oktober-november. Då de tama betesdjuren tagits hem finns det under höst och vinter 4-5 månader under vilka inga störningar av lösgående vare sig på det vilda djurlivet, fågellivet eller de tama betesdjuren - kan befaras. Vi finner att Länsstyrelsen i sitt förslag till nya ordningsföreskrifter därför intar en omotiverat hård inställning gentemot hundägare och hundar, som framförs lösgående i naturreservatet under senhöst och vintermånaderna fram till den förste mars. Det finns därför ingen valid motivering för ett generellt kopplingstvång inom reservatet under hela året. Vi beklagar att Länsstyrelsen i sin skrivning tagit hänsyn också till synpunkter från odefinierade "besökare" (sid. 8(9), längst ner på sidan) som haft ett önskemål om förbud att medföra okopplad hund inom reservatet. Några sådana synpunkter har aldrig framförts direkt till byns hundägare. Dessutom lär besökarna på fåladsreservaten vara relativt sett få under senhöst och vinter.

Beträffande störning av hund på "det vilda djurlivet" föreligger redan nu koppeltvång under tiden den 1 mars-20 augusti. Detta finner vi okontroversiellt eftersom häckningstid för olika fågelarter kräver ett skydd. (Lag 2007:1150 om tillsyn över hundar och katter). Under denna period är såväl "de tama betesdjuren" som "det vilda djurlivet" således skyddade från störning av lösspringande hundar.

För att i viss mån gå länsstyrelsen till mötes skulle vi kunna överväga att acceptera ett koppeltvång under den lagstadgade perioden 1.3 till den 20.8 och också när betesdjur finns inom reservatet.

Vi föreslår därför att texten i de föreslagna "Nya ordningsföreskrifter, punkt 6 (sid 2(9) ändras från "att ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel" till "att ta med okopplad hund under tiden 1.3 till den 20.8 samt då betesdjur finns i reservatet".

Länsstyrelsens bemötande

Regleringen av vilka djurslag som ska beta i reservatet tillhör inte ordningsföreskrifterna. Ordningsföreskrifterna (C-föreskrifterna) handlar om rätten att färdas och vistas inom ett reservat samt om ordningen i övrigt inom reservatet om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Om man istället gör om hela reservatsbeslutet, kan man i A-föreskrifterna som begränsa t.ex. vilka djurslag som får beta marken. A-föreskrifter riktar sig till fastighetsägare eller annan med särskild rätt som jordbruksarrendatorer. Dessa föreskrifter grundar sig på ägar- eller brukarrätten, och går utöver allemansrätten- om deras rättigheter inskränks kan detta resultera i att intrångsersättning ska betalas ut. För att reglera vilka djurslag

som får beta i reservatet krävs det ett helt nytt reservatsbeslut- vilket är en mycket mer omfattande process än att ändra ordningsföreskrifter.

Vad gäller koppeltvång för hundar, så är det så att i strandnära miljöer är fågellivet särskilt störningskänsligt. Naturreservatet utgör inte bara en viktig häckningslokal för många fåglar utan är även en viktig rastlokal för många fågelarter och flera rödlistade¹ befinner sig utanför häckningstid i reservatet (t.ex. bläsand (VU), ejder (EN), skrattnås (NT), havstrut (VU), kricka (VU), smålom (NT), drillsnäppa (NT), strandskata, (NT)). Lösspringande hundar riskerar att störa fåglar vid alla årstider, och därför anser Länsstyrelsen att det finns fog för att inför koppeltvång året runt i naturreservatet.

Höganäs kommun

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen Skåne har gjort en översyn av nuvarande ordningsföreskrifterna (C-föreskrifter) för sju befintliga naturreservatet inom kommunen. Skälet är att föreskrifterna behöver, så långt möjligt, samordnas mellan de olika reservaten. Utöver det behöver en del text ändras, moderniseras eller utgå. En del annat har tillkommit. Se samhällsbyggnadsförvaltningens avdelning stadsmiljö samt kommunledningskontorets näringslivsavdelnings gemensamma yttrande nedan. Förbud för eldning ändras så att friluftskök tillåts. Förbudet att störa djurlivet ersätts med att ”medvetet störa betesdjur”. Förbudet att tälta mm. kompletteras med husbil eller liknande. Reglerna om hund förtydligas med ett förbud mot att ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel.

Nya förbud:

- stapla sten på hög,
- cykla,
- köra eller sjesätta vattenskoter eller motsvarande farkost,
- starta eller landa med luftfartyg/drönare, eller flyga fjärrmanövrerat obemannat luftfartyg på en höjd understigande 120 meter över medelhavsnivå samt
- utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd
- utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd anordna och organisera tävling, terränglöpningsarrangemang, lägerverksamhet, tipsrunda eller liknande arrangemang.

Då området är olämpligt för cykling samtidigt som det finns ett alternativ i närliggande Kattegattsleden, förbjuds cykling helt. Krav ställs på att hund ska hållas i fysiskt koppel då problemet med lösa hundar är ett ständigt återkommande. Vattenskoter orsakar både störning för besökare och djurlivet, särskilt för tumlare

---

¹ Rödlistan är nationellt framtagen av ArtDataBanken och är en klassificering av arter i olika kategorier efter en bedömning om deras utdöenderisk. Några av kategorierna i rödlistan är Livskraftig (LC), Nära hotad (NT), Sårbar (VU), Starkt hotad (EN) och Akut hotad (CR).

och sjöfågel. Drönare eller motsvarande är en ny teknik som tidigare föreskrifter inte har kunnat förutse. Organiserade aktiviteter regleras på så sätt att förvaltningen ska kunna styra dem dit där de orsakar minst skada.

Förbudet mot eldning gäller inte för organiserat valborgsbål eller befintlig grillplats, markerade på bilaga C, eller friluftskök. Den grillplats det hänvisas till i bilagan finns inte idag och följer ett tidigare förslag i skötselplanen från 2004. Förslaget på plats är olämpligt placerad nära vattenlinjen på ören med havsstrandäng, betesdjur, häckande sjöfågel och säl varför den bör utgå.

Förslaget till ändrade ordningsföreskrifter för naturreservatet Kustheden Nyhamnsläge-Lerhamn är i övrigt i linje med förvaltningen av området samt kommunens planer och intentioner.

Länsstyrelsens bemötande

Grillplatsen som är utmärkt i skötselplanen till naturreservatet, men som inte finns i verkligheten tas bort från beslutet, då den riskerar att förstöra naturvärden och störa känsliga arter i området.

Lunds botaniska förening:

Styrelsen för Lunds botaniska förening har tagit del av handlingarna rörande förslaget om nya ordningsföreskrifter i naturreservatet. Ändringarna är rimliga och vi har inget att invända mot dessa.

IS Kullen

IS Kullen bildades 1942 och från 1970-talet har klubben bedrivit orientering samt skidåkning i Höganäs kommun. Det innebär att vi har haft träningar, tävlingar och andra arrangemang i naturreservat inom Höganäs kommun i nästan 50 år. Allt har skett i bästa samförstånd med Höganäs kommun såväl som markägare, arrendatorer och jägare. De nya förslagen kommer delvis förhindra samt försvåra vår verksamhet. IS Kullen har därför följande synpunkter.

- Enligt miljöbalkens portalparagraf är "människans rätt att förändra och bruka naturen förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl". Detta innebär att ansvaret vilar på den som sätter ut eventuell snitsel eller skärm att ta in densamma. Detta bör framgå tydligt i föreskrifterna istället för ett förbud.
- Enligt förslaget är det förbjudet att placera ut för reservatet främmande föremål. Det innebär att IS Kullen men även skolor inte ska kunna sätta ut kontroll stativ och snitslar eller skärmar vid träningar, undervisning och tävlingar utan tillstånd Skolornas läroplan har två prioriterade mål. Det är

orientering och simning. Det är oerhört viktigt att man underlättar (inte försvårar) för skolornas möjlighet till orienteringsundervisning samt för oss att bedriva en meningsfull verksamhet. Anser Länsstyrelsen att miljöbalkens portalparagraf angående eget ansvar (se ovanstående punkt) ej är tillräcklig vill IS Kullen ha möjlighet att placera ut tillfälliga kontroll markeringar och snitslar under minst 7 dagar utan tillstånd. Detta bör gälla även skolverksamhet.

- Enligt förslaget på nya föreskrifter för naturreservaten i Höganäs kommun krävs Länsstyrelsens tillstånd för i princip alla arrangemang inklusive enklare arrangemang som ungdomsträningar, skolorienteringar och tipspromenader. Detta skulle innebära ett stort merarbete och byråkrati. Vi anser det vara ogenomförbart. Skogen och naturen är orienteringens arena. Det betyder att IS Kullen har och kommer alltid att värna om naturens unika flora och fauna. IS Kullen som orienteringsförening är ambassadörer för fri luftslivet. Syftet med ett naturreservat är bl. a att tillgodose områden för friluftslivet. Enligt regeringens friluftsmål punkt 7 och I ska skyddade områden som naturreservat göras attraktiva för friluftsliv och rekreation. Det innebär att friluftslivet inte får begränsas så att möjligheterna att bedriva ex. orientering försvåras eller försvinner. Istället bör orienteringen framhållas specifikt i det regelverk som nu arbetas fram.

Länsstyrelsens bemötande

När det gäller miljöbalkens portalparagraf så är det angeläget att vid beslut som rör naturreservat se till att beakta följande skrivningar:

”Miljöbalken ska tillämpas så att ...

2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas”.
Situationen för biologisk mångfald är idag över lag mycket problematisk och många arter är hotade.

När det gäller föreningens synpunkt om främmande föremål så anser Länsstyrelsen normalt inte att skyltstativ utgör ett främmande föremål som avses i föreskriften C8. Men för att tillmötesgå IS Kullens skrivs ett undantag in om att föreskriften om främmande föremål inte gäller i samband med att Länsstyrelsen lämnat skriftligt tillstånd till arrangemang, t.ex. tävling och i vissa reservat även lägerverksamhet. Detta är en fungerande lösning då de anläggningar och främmande föremål som Länsstyrelsen anser vara nödvändiga för arrangemanget inkluderas i tillståndet.

Länsstyrelsen tydliggör även att tillfälliga orienteringskontroller får sättas upp i föreskrift C16 där det framgår att är tillåtet att placera eller sätta upp snitsel, orienteringskontroll eller liknande anordning i högst 10 dygn. Kontaktuppgifter och datum för uppsättning ska anges på utplacerade snitslar, orienteringskontroller och liknande.

Föreskriften om att placera eller sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande anordning gäller inte tillfällig uppsättning av tavla, skylt, affisch eller liknande anordning som godkänts av Länsstyrelsen i samband med att skriftligt tillstånd lämnats till arrangemang.

Med tanke på att reservatet är tätortsnära och ligger i en kommun med begränsad tillgång till allemansrättslig mark, samt ligger inom riksintresse för friluftsliv samt rörligt friluftsliv och turism mildras föreskriften som krävde Länsstyrelsens tillstånd för att organisera tävlingar och liknande. Föreskriften får ett undantag som innebär att mindre arrangemang inom skolverksamhet, klubbträningar, klubbtävlingar eller tipsrundor kan genomföras utan Länsstyrelsens skriftliga tillstånd.

Länsstyrelsens hoppas att IS Kullen är nöjda med ändringarna och önskar ett fortsatt gott samarbete.

Naturskyddsföreningen i Kullabygden

Naturskyddsföreningen i Kullabygden lämnar ett allmänt samlat yttrande för ändrade ordningsföreskrifter i 7 olika naturreservat i Höganäs kommun.

Allmänt, positivt ur flera aspekter med besökare i reservaten. Också för grupper med olika former av funktionshinder. Dock ser vi med viss oro på att "alla hörn" av reservaten görs tillgängliga på ett lätt och anpassat sätt. Här måste en avvägning ske så att naturhänsyn får väga tyngre än tillgänglighet. Exploateringsintressen – särskilt kommersiella sådan – måste underordnas de avsikter som givits vid skapandet av skyddet.

Ovanstående ska givetvis ses mot bakgrund av att "naturupplevelse" idag inte är lika med stillsam promenad och kaffekorg i kanten av stigen. Naturen har blivit en arena. Länsstyrelsen är givetvis inte obekant med denna utveckling. Mountainbike, klättring, hang-gliding, drönarflygning, allehanda flytetyg m.fl. aktiviteter. Extra viktigt att i reservatföreskrifter och tillsyn ha med detta perspektiv. Bestämmelser – tillsyn – sanktion. En kedja som måste uppmärksammas. Det ligger ingen "magi" i själva stadfästandet eller i texten på anslaget reservatentrén. Vi tror att de flesta besökare – även de som "felar" – är beredda att ta reson vid vänligt, men korrekt, påpekande från någon, som där det med all tydlighet framgår att vederbörande har bemyndigande. Om vi tillåter oss att generalisera är svensk policy i reservat och nationalparker mycket välkomnade och pedagogisk. Bra! – Men, det

fordras också ett moment av viss "stränghet" då och då. Med dagens medier sprids annars lätt informationen att det är helt ofarligt att vildcampa, friåka på cykel, elda etc. Så – tydligt och "respektingivande" klädd personal. Ev. också i kombination med närboende (timarvoderade ?) som åtar sig att på Länsstyrelsen uppdrag då och då patrullera i området.

Är inte helt säker på hur fisketillsyn fungerar, men nog tar frivilliga då och då på sig västen- med texten "Fisketillsyn" ! – och sheriffbrickan för att kolla vad som händer längs med våra åar. Inga figurer som tjuvfiskare vill möta!

Länsstyrelsens bemötande

Det är viktigt att Länsstyrelsen och andra berörda aktörer i allra möjligaste mån arbetar för att få berörda intressegrupper att samsas om samma leder för att minimera den totala arealen stig i naturreservatet.

När det gäller kommersiella intressen så är det ordningsföreskrifterna som gäller, vilka ibland innebär en inskränkning i allemansrätten. Allemansrätten kan användas kommersiellt, men om verksamheten ger skador på naturen eller besvär för markägaren får arrangören inte längre använda marken på det viset.

En verksamhet eller åtgärd som kan förändra eller påtagligt påverka naturmiljön kräver samråd med Länsstyrelsen eller kommunen.

Länsstyrelsen är medveten om att karaktären på naturupplevelser har förändrats över åren och även blivit mer divers. Länsstyrelsen lägger stor vikt vid att ta hänsyn till detta i sin verksamhet så långt det går inom rådande lagstiftning. Ordningsföreskrifter som meddelas måste vara nödvändiga för att tillgodose syftet med skyddet.

När det gäller relationen mellan bestämmelse-tillsyn-sanktion, så är det viktigt att nämna att avsikten med denna revidering av ordningsföreskrifter är att "Nya, uppdaterade föreskrifter ska göra det tydligare för besökare om vad som gäller inom reservatet och samtidigt förenkla för förvaltningen av naturreservaten.

Föreskrifterna ska vara kända för besökarna och lättförståeliga både i vad de innebär och varför de finns. Friluftslivet ska ges möjlighet att utvecklas där det bedöms möjligt utan att naturvärdena riskeras. Det ska också vara likriktade bestämmelser i naturreservat som gränsar till varandra eller ligger nära varandra. Det ska underlätta för Länsstyrelsen och kommunerna att upplysa allmänheten om vad som gäller inom naturreservaten." Länsstyrelsen instämmer vidare i att det är mycket viktigt att tillsyn och sanktioner fungerar väl och därför sker ett kontinuerligt förbättringsarbete inom de ramar som finns till Länsstyrelsens förfogande.

Länsstyrelsen försöker genom föreslagna föreskrifter reglera en del aktiviteter som riskerar att negativt påverka områdets naturvärden. Länsstyrelsen välkomnar

besökare till reservatet men är medvetna om att det krävs både information och tillsyn för att föreskrifter ska efterlevas. Det finns möjlighet att utbilda och förordna s.k. naturvårdsvakter som med stöd av bl.a. 26 kap. 23-24 §§ miljöbalken, har i uppdrag att se till att föreskrifter för områden, naturföremål samt djur och växtarter efterlevs.

Puggehaten Skånes Mykologiska Förening:

Puggehaten ser mycket positivt på att ordningsföreskrifterna uppdateras. Samtidigt vill vi uttrycka vår stora förvåning över att gängse, ganska allmänt hållna, föreskrifter gällande plockning och/eller insamling av kärlväxter, mossor, lavar, svampar och ryggradslösa djur helt saknas i förslaget till nya föreskrifter. Inget skäl till detta anges heller i förslaget. I motiveringen till revideringen anges att det är ett önskemål från Höganäs kommun att få likalydande ordningsföreskrifter i kommunens reservat. Att då formulera dessa enligt förslaget är mycket märkligt sett till den samsyn i dessa frågor som Puggehaten m.fl. föreningar haft med Länsstyrelsen de senaste åren där just konsekventa föreskrifter varit en hörnsten i resonemanget.

Att området inte är känt som viktigt för någondera gruppen är inget argument som håller. Att så långt det är möjligt ha konsekventa ordningsföreskrifter i ALLA reservat är en given fördel om det ska vara möjligt att få allmänheten att ta till sig att det (oftast) finns inskränkningar i allemansrätten i våra reservat. Detta är ännu viktigare i den situation som råder 2020 med större utnyttjande av reservat för rekreation än någonsin tidigare, en effekt som kan förväntas kvarstå under lång tid.

Skötselplanen redovisar inga rödlistade arter, bara en uppräkningslista av en del kärlväxter, och inga undersökningar verkar ha gjorts överhuvudtaget. Föreskrifter enligt gängse modell utgör inget hinder mot amatörers och föreningars inventeringar då det normalt skrivs in undantag för insamling av enstaka beläggsexemplar för bestämning, under förutsättning att fynden rapporteras på Artportalen och att fridlysningsbestämmelserna respekteras. Däremot kan de bidra till ett bättre skydd för vissa artgrupper.

Vår absoluta övertygelse är att det är bättre att vara proaktiv och ha med sådana bestämmelser från början istället för att (kanske) införa dem senare då behov kan ha konstaterats. Att dessa, som det formuleras i förslaget, "inte längre behövs" känns verklighetsfrämmande sett till de erfarenheter vi många gånger gjort på senare år.

Föreningen, eller enskilda medlemmar, kan framöver och efter överenskommelse bidra till att öka kunskapen om områdets flora

Länsstyrelsens bemötande

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att vara konsekvent med föreskrifter, men måste även beakta att Länsstyrelsen inte får ha med föreskrifter som överreglerar vad man får göra i reservaten. I ett naturreservat som är betesmark eller som inte har känsliga orkidéer eller andra sällsynta växter som folk kan tänkas plocka kan det uppfattas som underligt om man inte får plocka blommor. Om det inte finns någon särskild art som hotas av plockning eller bör man inte ha med denna föreskrift, utan föreskriften ska vara med när syftet tillåter och det finns något särskilt vi vill skydda från plockning. I aktuellt reservat finns det förvisso rödlistade kärlväxter men varken Länsstyrelsen eller floraväktare anser att det är större risk för plockning här. Samma sak gäller för evertebrater och kryptogamer. Det är även så att inskränkningarna som görs får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. När man endast reviderar ordningsföreskrifterna ändras inte syftet med reservatet, även om mer kunskap har framkommit om reservatets värden över tiden. För närvarande har Länsstyrelsen endast möjlighet att revidera ordningsföreskrifterna och inte syfte samt A- och B-föreskrifter.

Länsstyrelsen bedömer att uppgrävning av växter kan vara en risk i området och därför bibehålls föreskriften om förbud mot detta.

Länsstyrelsen ser fram emot att tillsammans med Puggehattens medlemmar öka kunskapen om områdets funga.”

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Sveriges geologiska undersökning (SGU) avstår från att yttra oss.

Skånes Ornitologiska Förening (SKOF)

Efter vad SKOF känner till har det aldrig funnits en grillplats vid ören i norr. Denna plats har troligtvis endast använts vid enstaka tillfällen av byaföreningen. Platsen för den föreslagna grillplatsen är rent ut sagt skadlig för fågellivet. Det är i direkt anslutning till de platser som bland annat småtärna, fisktärna och flera vadararter har och har haft sina häckplatser. Överhuvudtaget skall inte publika samlingsplatser finnas utmed havsstrandängar och våtmarker. Att anlägga en grillplats i ett månghundraårigt beteslandskap är näst intill ett helgerån.

Varför saknas bestämmelsen om att gräva upp växter, se ovan?

Varför saknas bestämmelsen om att lägga upp båtar på stranden?

Länsstyrelsens bemötande

Grillplatsen, som tidigare omnämnts i bemötande till Höganäs kommun är sedan tidigare utmärkt i skötselplanen till naturreservatet. Då eldstaden inte finns i verkligheten och en sådan förekomst skulle riskera att förstöra naturvärden och störa känsliga arter i området tas grillplatsen bort ifrån beslutet.

Bestämmelsen om förbud att gräva upp växter, tas efter övervägande med i beslutet.

I aktuellt reservat har det funnits några problem med att båtar läggs upp på stranden, och då man inte ska överreglera, tas inte föreskriften med i reservatet.

Skogsstyrelsen:

Skogsstyrelsen har beretts tillfälle att yttra sig i rubricerat ärende. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark. Vidare ingår bland uppgifterna att medverka vid frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Vi har inga synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra som har bäring på detta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om du vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska du skriva till Regeringen, Miljödepartementet. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 20 november 2020. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).

Postadress	Besöksadress	Telefon / Fax	Bankgiro	E-post och webb	Sociala medier
205 15 Malmö	Södergatan 5	010-224 10 00 vx	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	Facebook: lansstyrelsenskane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	010-224 11 00		www.lansstyrelsen.se/skane	Twitter: @lstskane